

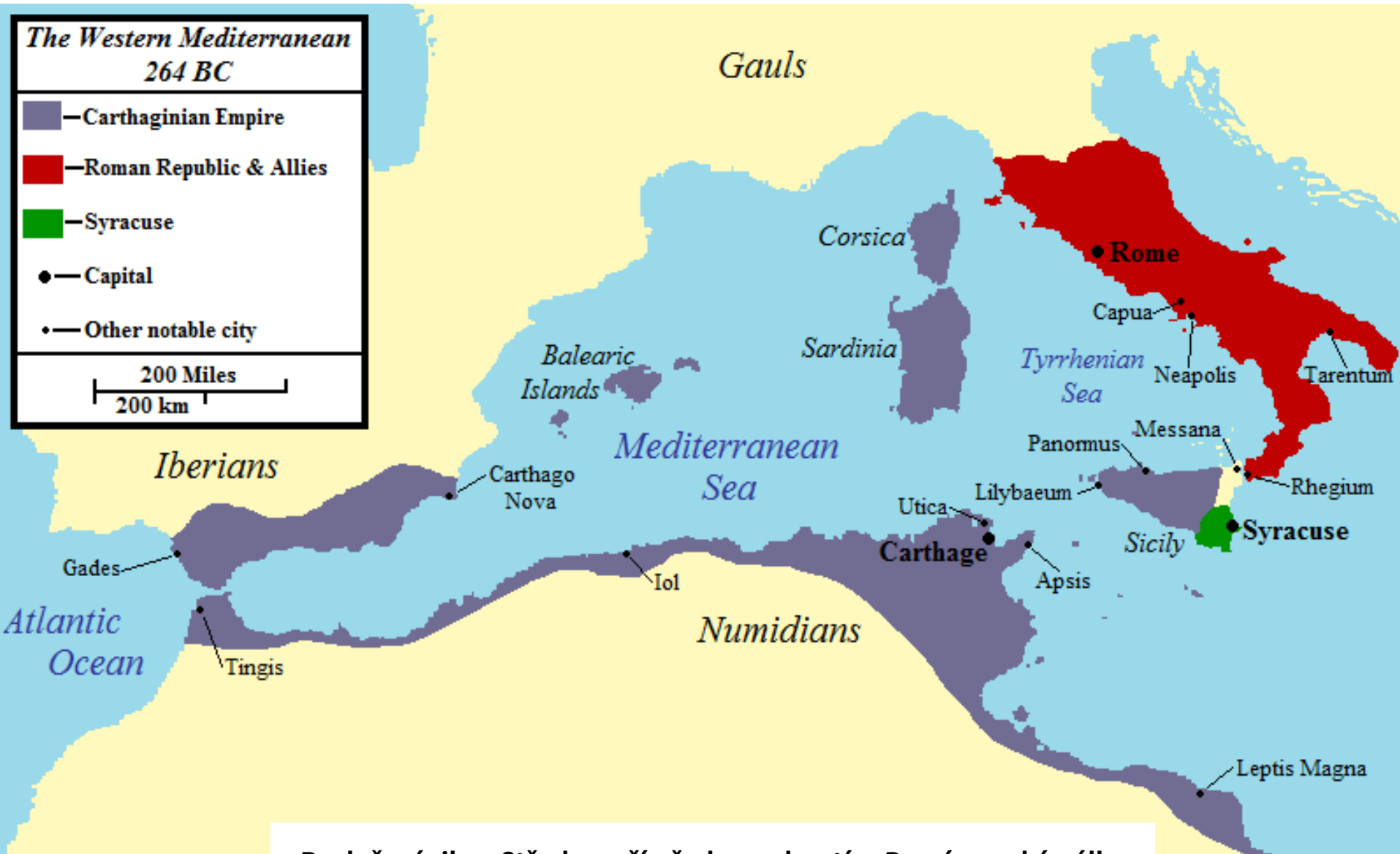
Jiří Pešek

Univerzita Masaryk de Brno

KJIA011 Dějiny Katalánska I

Římská kolonizace Katalánska (218 – 27 př. n. l.)

První punská válka (264 – 241 př. n. l.)

Rozložení sil ve Středomoří před vypuknutím První punské války

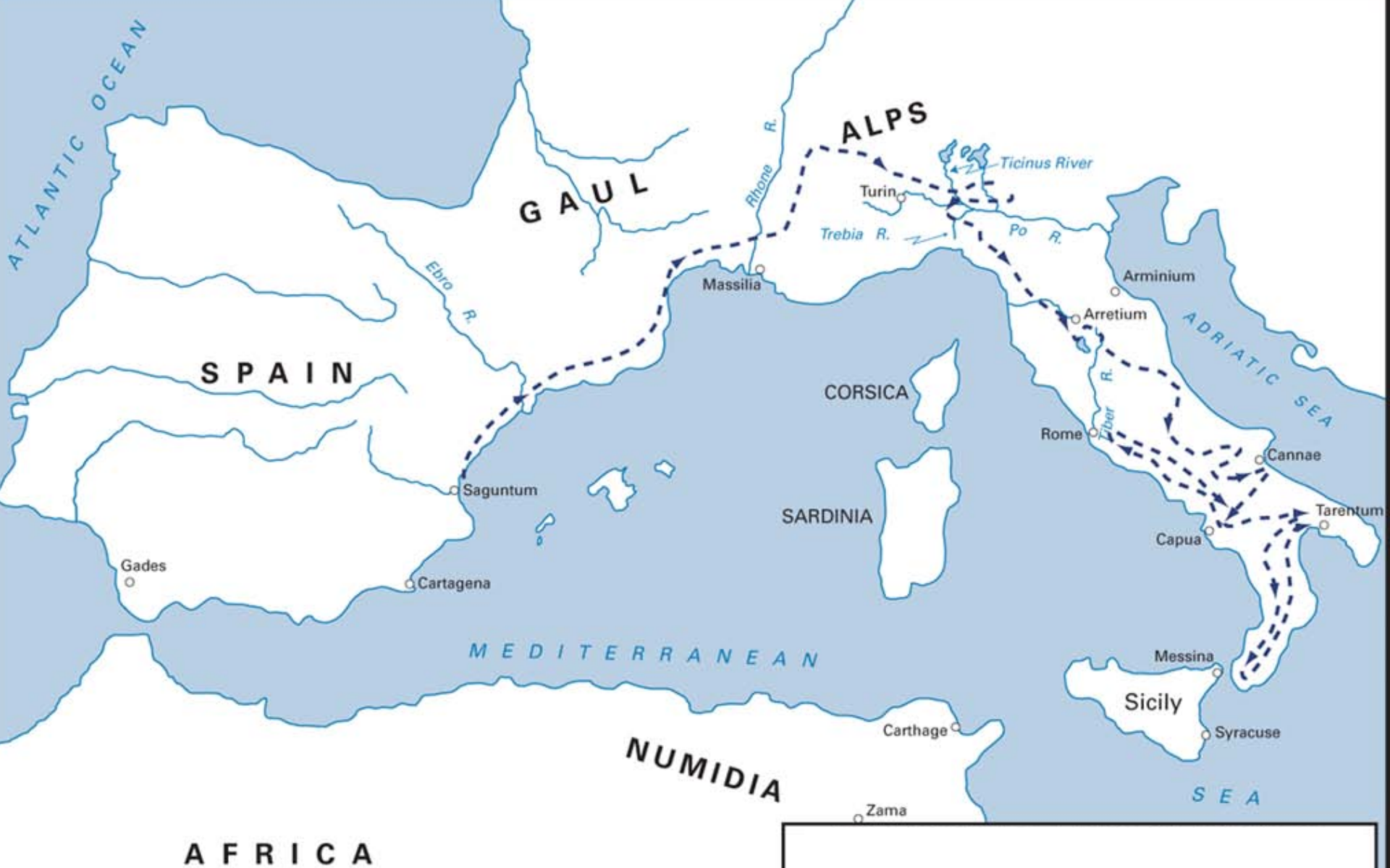
(Zdroj: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/First_Punic_War_264_BC.png)

Příprava na Druhou punskou válku

- **První punská válka (264 – 241 př. n. l.):** Kartágo prohrálo – ztráta Sicílie a později i Korsiky a Sardinie. Proto v letech 237 až 227 př. n. l. osídlují jih Pyrenejského poloostrova, zakládají hl. město Carthago Nova (dnes Cartagena), u vlády Hasdrubal – expanze na sever od Carthago Nova.
- **„Smlouva o řeku Ebro“ (226 př. n. l.):** Hranice mezi Kartágem a Římem. Kartaginci nesmějí expandovat na sever od Ebra, Římané zase na jih. Dodatek smlouvy – svobodné město Saguntum (řecká kolonie).
- **Obléhání Sagunta (219 př. n. l.):** Řím uzavírá spojení se Saguntem (protektorát). Kartaginci město následně oblehnou a dobudou. Řím vyhláší Kartágu válku. Hannibal si ale je vědom převahy Římanů na moři, takže se raději sám vydává do protiútoky – chce dorazit do Říma po souši. Tak začíná Druhá punská válka.

Druhá punská válka (218 – 202 př. n. l.)

- **Druhá punská válka (218 – 202 př. n. l.):** Hannibal podniká velkou cestu do Říma přes Pyreneje a Alpy. Prochází Katalánskem, jeho vojsko čítá 60 000 mužů a 37 slonů.
- Při přechodu Alp Hannibal přichází o polovinu mužů a většinu slonů, ale i přesto se mu následně díky geniální taktice daří porážet římské legionáře takřka ve všech bitvách. Nakonec ale Řím obchází a dobývá jih Itálie.
- Mezitím Římané otevřou více front bojů (Sicílie, Pyrenejský poloostrov) – Hannibal tak nemá žádnou další podporu, pokus dobýt Řím je tedy nereálný. V roce 203 př. n. l. Hannibal povolán zpět do Kartága na obranu před Římany, avšak již je pozdě. 202 př. n. l. Římané vítězí v rozhodující bitvě u Zamy.
- Řím tak plně konsoliduje svou pozici ve Středozeří.

Hannibalovo tažení po souši do Říma

(Zdroj:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4b/Hannibal_route_of_invasion.gif)

Římská kolonizace Katalánska (218 – 197 př. n. l.)

- **218 př. n. l.:** Římané reagují na Hannibalovu výpravu protiútokem, vylodění v **Emporionu**. Postupně docela rychle ovládají celé území Katalánska – na pobřeží se nesetkali s odporem takřka vůbec, vnitrozemské iberské kmeny s nimi bojovali, protože navíc řada z nich podporovala Kartagince.
- **212 př. n. l.:** Římané dobývají Saguntum, v té době již existuje osada Tarraco (dnešní Tarragona), která se později stává hlavním římským městem na katalánském pobřeží.
- **209 př. n. l.:** Římané dobývají Carthago Nova a v roce 206 př. n. l. vítězí v Cádizu, takže Kartaginci se musí z poloostrova stáhnout.
- Následně Římané potlačují řadu povstání iberských kmenů (iberští hrdinové: Indibil a Mandoni). I když druhá punská válka skončila až 202 př. n. l. bitvou u Zamy, na území dnešního Katalánska už byl v té době klid a Římané započali pomalý ale nezvratný proces romanizace Pyrenejského poloostrova.

Římská kolonizace Katalánska

(197 – 27 př. n. l.)

- Po konci Druhé punské války bylo jasné, že Řím nastoupí cestu imperiální mocnosti. **197 př. n. l.** vznikají dvě římské provincie: **Hispania Citerior** (hl. město Tarraco) a **Hispania Ulterior** (hl. město Córdoba).
- V letech 197 -195 př. n. l. bylo potlačeno několik povstání původních obyvatel, v několika případech byla tato povstání vícenásobná, než došlo ke krveprolití a zmasakrování toho kterého kmene.
- Jde o období počátků tzv. **romanizace**, jsou zakládány nové osady a města či přestavovány ty původní iberské či řecké (viz Emporion, Girona). Latina se stává klíčovým jazykem – nenásilná romanizace.
- Celou dobu však stále pokračuje kolonizace zbytku Pyrenejského poloostrova. Ta končí až roku **19 př. n. l.** dobytím Kantábrie a Asturie. V té době již existuje státní útvar Římská říše (27 př. n. l. – 395 n. l.)

Astures

Ilergetes

Celtiberos

Lusitanos

Hispania Ulterior

Hispania Citerior

**Vznik římských provincií Hispania Citerior
a Hispania Ulterior (197 př. n. l.)**

(Zdroj: wikipedia.org)

Amfiteátr v Tarragoně

Tarraco

- Kolonizováno Římany 218 př. n. l. Od roku 197 př. n. l. se stává hlavním městem provincie Hispania Citerior, dochází k mohutnému rozvoji.
- Vstupní brána na Pyrenejský poloostrov – odtud se kolonizuje zbytek území, městem prochází několik set tisíc lidí z ostatních římských provincií.
- **45 př. n. l.:** **Julius César** uděluje městu status římské kolonie (*Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*), největší rozmach ale město zažívá až za **císaře Augusta**, který zde dva roky sídlil (**26 – 25 př. n. l.**) – v roce 27 př. n. l. dochází navíc k novému správnímu dělení říše, vznik provincie Hispania Tarraconensis.
- Tarraco: <https://www.youtube.com/watch?v=AXjCvDbREIY>

Tarraco

- Dnešní Tarragona se chlubí řadou římských památek, které jsou rozesety po celém městě. V roce 2000 byly tyto památkové zóny zařazeny do seznamu památek UNESCO.
- Amfiteátr na pobřeží Costa Dorada
- Akvadukt Pont del Diable
- Zbytky římské městské zdi
- Trosky římské závodní dráhy
- Arc de Berà

© Museu d'Història de Tarragona

Arc de Berà

(Zdroj: <http://www.tarragonaturisme.cat>)

Amfiteátr v Tarragoně

(Zdroj: <http://bookeahoteles.com/wp-content/uploads/2014/06/tarragona.jpg>)

Pont del Diable, Tarragona

(Zdroj: [http:// www.tarragonaturisme.cat](http://www.tarragonaturisme.cat))

Legenda o Pont del Diable

- *En temps de la dominació romana i davant la necessitat que patia Tarragona d'aigua, calgué construir un aqüeducte per tal d'unir dos turons separats per una profunda torrentera. La construcció anava endavant i quan ja estaven llestes les dues rengleres d'arcades, les fortes ventades i la fúria de les tempestes enderrocaren el pont. El mestre constructor en veure l'enderroc del pont va dir tot desesperat que tan sols el dimoni podia fer un pont de mil anys de durada.*

Feta aquesta afirmació se li presentà de sobte Satanàs i li digué que ell aixecaria un pont aquella mateixa nit amb pedra de la pedrera del Mèdol que seria de forta durada. Se li oferiren trenta bosses plenes de moneda d'or i d'argent. Més ell no volia diners. Deia que volia l'ànima del primer que begués l'aigua que passés pel pont del diable. I tracte és tracte.

El pont va ésser construït i a l'endemà el dimoni esperava a l'altra banda del pont el compliment de la paraula donada. Mentrestant, el mestre i els seus operaris des de l'altra part del pont li ensenyaren un ase que va ésser el primer habitant que va beure d'aquella aigua.

Amfiteátr v Tarragoně

Fòrum colonial de Tarragona

Více informací:

- **BALCELLS, Albert.** *Història de Catalunya*. Barcelona: L'Esfera dels llibres/La Butxaca, 2011. Str. 67-84.
- **SOLER, Toni.** *Història de Catalunya (Modèstia a part)*. Barcelona: Columna, 1998. Str. 27-40.
- **MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA:** <http://www.mhcat.cat/>
- **MUSEU D'HISTÒRIA DE TARRAGONA:**
<https://www.tarragona.cat/patrimoni/museu-historia>
- **TV3 - Com era la Tarraco romana?:**
<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/divendres/com-era-la-tarraco-romana/video/5551337/>
- **TVE CATALUNYA – Viatge a l'antiga Tarraco romana:**
<http://www.rtve.es/television/20110802/viatge-lantiga-tarraco/451763.shtml>